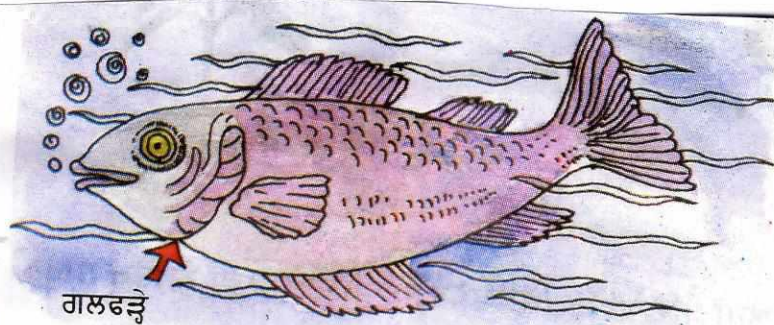

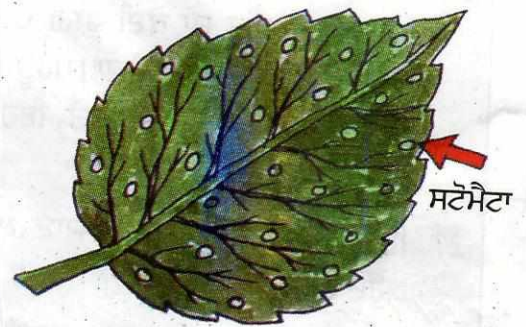
ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ

ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਸਜੀਵ ਵਸਤੂਆਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਕਸੀਜਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਬਾਹਰ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਜੀਵ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਜੀਵ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਛੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਫੜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਮੱਛੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲੀ ਹੋਈ ਆਕਸੀਜਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਧੀਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੱਛੀ ਗਲਫੜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੋਈ

ਪੌਦੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਛਿਦਰ ਜਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਛੇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟੋਮੈਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਟੋਮੈਟਾ ਰਾਹੀਂ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਆਕਸੀਜਨ ਅੰਦਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਬਾਹਰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸਲੇਸ਼ਨ ਕਿਰਿਆ ਸਮੇਂ ਆਕਸੀਜਨ ਬਾਹਰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈ ਆਕਸਾਈਡ ਅੰਦਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੌਦੇ ਸਟੋਮੈਟਾ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।